

LA CANÇÓ D'ÈBUN

Pilar Daniel i Gubert

**Tercera edició (convocatòria 2012) del
CONCURS DE RELATS BREUS MARIA ROSA FARRÉ
(ASSOCIACIÓ CIC)**

accèssit

La cançó d'Èbun

Tot va començar quan va venir la Gaia al meu poble, va conèixer l'Èbun i se la va endur amb ella perquè l'ajudés en la seva feina d'investigadora. Viurien a Barcelona.

La Gaia era una musicòloga catalana, viatgera per diversos països, en aquell moment a la recerca de cants populars africans. L'Èbun era la germana gran del meu amic Bengòó. Una nigeriana esplèndida, universitària, ben formada culturalment... i esculturalment. De cançons en sabia un niu, apreses de la mare, de l'àvia, de les companyes i també de les seves pròpies indagacions. Tenia una veu meravellosa.

Jo era un adolescent de tretze anys quan l'Èbun se'n va anar amb la Gaia. I n'estava bojament enamorat, com tots els amics del seu germà Bengòó de la nostra mateixa edat.

Aficionat a la música des de molt petit, tocava, cantava i inventava cançons en l'esperit del meu poble nigerià. Sempre havia somiat d'anar a Europa per difondre-les i per triomfar. El meu destí secret, a partir d'ara, seria Barcelona. Per l'Èbun.

Uns anys més tard, acabats els estudis i després d'haver aconseguit uns estalvis, vaig sortir de Nigèria amb un amic, que dolorosament va quedar pel camí. No vull recordar aquell viatge, que va ser duríssim, llarg i dificultós.

Deu mesos després de sortir de casa vaig arribar a Barcelona, amb pocs diners i sense papers. Bé, amb un únic paper, on constava l'adreça de la Gaia –i de l'Èbun, esclar–, amb l'esperança de trobar-hi acolliment, i també de retrobar aquell amor adolescent. Decepció: sembla que feia temps que eren fora, en un llarg viatge de recerca per algun lloc del món. Ningú no me'n donà raó exacta.

***   ***   ***

S'han acabat els diners. Per aconseguir-ne, toco el meu instrument pels carrers, per placetes del barri gòtic, pel metro... Comença la primavera, però les nits encara són fredes: he vingut d'un país molt càlid. Dormo on puc, arraulit en una cabina telefònica, en un caixer, i de vegades,

si no m'inxampen, al metro... Sempre acompanyat del meu instrument, l'única cosa que conservo de casa. I el que em dóna delit de viure.

Passo gana. Un col·lega sense sostre em descobreix que puc alimentar-me de franc anant cada vespre a la recerca del rebuig de menjar a punt de caducar que llencen als contenidors, quan tanquen el súper. Això em permet d'anar tirant.

Un dia qualsevol, una ordenança municipal m'impedeix de fer més música al carrer: els espais s'han de dosificar, de reglamentar, s'han d'atribuir a uns intèrprets determinats, que han de tocar als seus horaris, de tal hora a tal altra... No tinc papers... Em sento del tot ensorrat.

Aquell mateix vespre, mentre faig la tria habitual d'aliments a les portes del súper, trobo una bossa plena de mangos, amb etiqueta de procedència. Llegeixo: «Kènia». «¡Quin llarg viatge, per anar finalment a parar a les escombraries!» –penso, ple de tristesa–. «Com jo mateix...»

Però, tot d'una, l'olor del mango, una fruita que també es cultiva a Nigèria, em porta a la meva terra, la dels meus ancestres, la de la meva música, la de la meva infància. I el record del meu poble em retorna les il·lusions joves. Mentre camino Paral·lel avall tot buscant un banc per seure, disposat a assaborir amb fruïció aquells mangos, em balla pel cap una melodia naixent, i un ritme ancestral acompanya el meu cos i els meus passos. De sobte, el meu pensament anterior es capgira, i reflexiono: «No, no ha viatjat en va, per anar a parar al rebuig sobrer d'una mercaderia. Aquesta fruita ha emprès un llarg viatge per arribar fins a mi, per fer-me olorar de nou la meva terra, per impregnar-me d'aromes i sentors familiars, de records de paisatges i de la meva gent, i per ajudar-me a reprendre el desig que em va dur fins aquí. El pitjor ja ha passat. Avui comença la meva nova vida. I sé que faré la música que sempre he somiat».

Poques setmanes després, un paisà de Lagos que he conegut un parell de dies abans em diu que ha trobat feina en un hivernacle del Maresme, a Calella, on estan contractant gent. Que si vull provar-ho...

Agafó el tren i me n'hi vaig, sense pensar-m'ho gens. Necessito urgentment una feina. Estic de sort, començaré immediatament. Hivernacle de maduixots. Feina dura, l'horari es fa llarg, moltes hores ajupit, calor forta, salari minso, les mans i els braços se'm cansen. I

l'esquena. Però em sento feliç. Són molt bons, els maduixots, mai no n'havia tastat, de tant en tant me'n trio algun de ben vermell, quan no em veuen... Una fruita em va fer renéixer. Una altra em donarà l'energia necessària per continuar. Si la feina dura, podré regularitzar els papers, tenir una situació més estable, trobar un lloc per viure, dedicar-me a fer la meva pròpia música... La música serà la meva pàtria.

Quan la feina m'ho permet, passo per Barcelona, amb el meu instrument. He fet alguns amics entre els músics de carrer. De vegades n'hi ha algun que em permet de substituir-lo una estona. Vet aquí que l'altra setmana em vaig trobar en aquesta situació. Era a la placeta de Sant Iu, a tocar del Museu Marès. A punt d'iniciar la melodia, una dona jove, negra, guapa, abillada a la manera tradicional del meu país, es va aturar, com esperant que comencés a tocar. Llavors em vaig deixar portar per un impuls i vaig encetar una cançó infantil que temps enrere havia sentit cantar a l'Èbun, tot repetint les seves paraules:

Iya ni wura iyebiye

i-yé-bi-yé

ti a ko le foworà...

Vaig repetir l'estrofa, que significa una cosa així com: «la mare és igual que una perla, és el millor tresor de la casa», i ella, amb veu càlida i profunda, va repetir rítmicament la tornada: *i-yé-bi-yé...* Vaig continuar:

O tojó ni qbo su mēsan

o pōn mi fodjun nēfà,

fo-djun-nē-fà...

«quan ella falta, s'ha perdut una cosa molt valuosa...», deia la cançó. La noia m'hi acompanyava. Per acabar, vam tornar a la primera estrofa. I aquell final va ser tot ell cantat a dues veus. Vibraven plenes d'emoció.

Després m'ho va explicar: la cançó, l'havia apresada de la seva mare. I l'havia sentida després a l'Èbun, a Barcelona, en una festa d'un centre cultural de Nou Barris, en la qual hi assistia una gran varietat d'africans... Vam continuar enraonant molta estona. De música. D'aficions compartides. De la nostra terra. Del nou país d'acollida. Dels nostres projectes. I també de l'Èbun...

Però, mentrestant, jo ja havia comprès que mai més no em tornaria a sentir sol ni descoratjat. Que la cançó de l'Èbun m'havia fet trobar, finalment, el meu destí.